

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

הוראות

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון: סיפור קצר
פרק שני: דרמה
פרק שלישי: רומאן ונובלה
פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת חיים נחמן ביאליק, שירת לאה גולדברג, שירת רחל)
יש לבחור בשלושה מארבעת הפרקים ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – $33\frac{1}{3}$ נקודות).
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי
(2) רשימת יצירות
- ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם להשיב עליה.
(2) שימו לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(3) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.
(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות פרק ראשון – סיפור קצר

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 1–4 (לכל שאלה – $16\frac{2}{3}$ נקודות).
אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.

שימו לב: על שאלות 1–3 אפשר לענות גם על פי הסיפור "חג מולד אחד" מאת טרומן קפוטה.

1. אילו ציפיות מעוררת הפתיחה של סיפור קצר שלמדתם? הסבירו אילו פרטים בפתיחה מעוררים אותן. האם במהלך הסיפור או בסיומו הציפיות האלה מתממשות? הסבירו והדגמו את דבריכם.
2. בסיפורים קצרים רבים יש תיאור של מעבר ממקום למקום, והוא משקף שינויים במצבה החברתי או בעולמה הפנימי של דמות מרכזית. הסבירו והדגמו קביעה זו על פי סיפור קצר שלמדתם.
3. בסיפורים קצרים רבים יש ביקורת על ההתנהגות ו/או על האופי של דמות בסיפור. מהי הביקורת בסיפור קצר שלמדתם? הסבירו והדגמו את דבריכם.
4. חג מולד אחד / טרומן קפוטה
תארו ניגוד בין שתי דמויות או בין שני מקומות בסיפור "חג מולד אחד", והסבירו את התרומה של ניגוד זה לעיצוב משמעות הסיפור.

פרק שני – דרמה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 5–8 ($33\frac{1}{3}$ נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

וטרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

5. רדיפת האמת, רדיפת הצדק, אהבה, הזדהות, קנאה, שנאה ונקמה הן מניעים העומדים במרכז העלילה של טרגדיות רבות.

איזה (או אילו) מן המניעים האלה עומד (או עומדים) במרכז העלילה של טרגדיה שלמדתם?

הסבירו והדגו את דבריכם על פי שתי סצנות מן הטרגדיה.

6. תארו את הטעות הגורלית בטרגדיה שלמדתם.

ציינו את השלב בטרגדיה שבו התרחשה הטעות, את המניעים או הסיבות לגרימת הטעות, ואת תוצאותיה.

הדגו את דבריכם.

מחזה מודרני (מן המאה ה-19 או מן המאה ה-20)

7. במחזות רבים יש מאבק בין דמויות.

תארו מאבק מרכזי במחזה שלמדתם. הסבירו והדגו אם הסיבות למאבק זה הן אישיות או אידאולוגיות-עקרוניות או שמא

שילוב של כל הסיבות האלה.

8. במחזות מודרניים רבים מתוארת חוויה של ניכור, זרות או השפלה.

תארו חוויה כזאת במחזה המודרני שלמדתם, והסבירו כיצד היא באה לידי ביטוי בשתי סצנות מן המחזה.

פרק שלישי – רומאן ונובלה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 9–11 ($33\frac{1}{3}$ נקודות).

שימו לב: על שאלות 9–10 אפשר לענות גם על פי הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול.

9. ביצירות רבות מתואר תהליך שבו דמויות מתקרבות זו לזו. תארו תהליך כזה ברומאן או בנובלה שלמדתם, והסבירו את תרומתו לבניית משמעות היצירה.
10. תארו את הסיום ברומאן או בנובלה שלמדתם. האם הבעיות שמתוארות ביצירה נפתרות או לא נפתרות בסיומה? הסבירו והדגימו את דבריכם.
11. 1984 / ג'ורג' אורוול ביצירות רבות, במהלך העלילה מתרחש שינוי משמעותי בדמות המרכזית. לדעתכם, האם טענה זו נכונה בנוגע לדמותו של וינסטון סמית' ברומאן "1984"? הסבירו והדגימו את דבריכם.

פרק רביעי – שירה

(שירת ימי הביניים, שירת חיים נחמן ביאליק, שירת לאה גולדברג, שירת רחל)

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 12–25 (לכל שאלה – $16\frac{2}{3}$ נקודות).

שירת ימי הביניים

12. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

לבִּי בְּמִזְרַח / יהודה הלוי

לבִּי בְּמִזְרַח וְאַנְכִי בְּסוֹף מַעְרָב - / אֵיךְ אֶטְעֶמָה אֶת אֲשֶׁר אָכַל וְאֵיךְ יַעֲרֹב?
 אֵיכָה אֲשַׁלֵּם נְדָרֵי וְאַסְרִי, בְּעוֹד / צִיּוֹן בְּחֶבֶל אָדוֹם וְאֲנִי בְּכַבֵּל עָרָב?
 יִקַּל בְּעֵינַי עֶזְב כָּל טוֹב סֶפֶד, כְּמוֹ / יִקַּר בְּעֵינַי רְאוּת עֶפְרוֹת דָּבִיר נַחֲרָב!

תארו את הניגוד בשיר, והסבירו את התרומה של ניגוד זה לבניית משמעות השיר.

13. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

יְפֵה נוֹף / יהודה הלוי

יְפֵה נוֹף, מְשׁוֹשׁ תִּבְלִי, קָרִיָּה לְמִלֵּךְ רֵב, / לֵךְ נִכְסְפָה נְפֹשִׁי מִפָּאֲתֵי מַעְרָב!
 הַמּוֹן רַחֲמֵי נִכְמָר כִּי אֲזַכְּרָה קֶדֶם, / כְּבוֹדֶךָ אֲשֶׁר גָּלָה וְנוֹף אֲשֶׁר חָרַב.
 וּמִי יִתְּנֵנִי עַל כִּנְפֵי נְשָׁרִים, עַד / אֲרוּהָ בְּדַמְעָתִי עֶפְרָה וְיִתְעַרְבֵּה!
 דְּרִשְׁתִּיהָ, וְאִם מִלֶּכֶךְ אֵין בָּךְ וְאִם בְּמִקּוֹם / צְרִי גִלְעָדֶךָ - נַחֲשׁ שָׂרְף וְגַם עֲקָרָב.
 הֲלֹא אֶת אֲבִנֶיךָ אַחֲוִנוֹ וְאַשְׁקֶם / וְטַעַם רִגְבִּיךָ לְפִי מִדְּבַשׁ יַעֲרֹב!

תארו את הניגוד בין ירושלים בהווה לירושלים בעבר, והסבירו את התרומה של ניגוד זה להבנת היחס של הדובר בשיר כלפי ירושלים.

14. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הבא מבול / יהודה הלוי

הבא מבול ושם תבל חרבה? / ואין לראות פני ארץ חרבה,
ואין אדם ואין חיה ואין עוף - / הסף הכל ושכבו מעצבה?
ובראות הר ושוחה לי מנוחה, / וארץ הערבה לי ערבה.
ואשגיח לכל עבר - ואין כל, / אבל מים ושמים ותבה,
ולויתן בהרתיחו מצולה, / ואחשב כי תהום יחשב לשיבה.
ולב הים יכחש באגיה, / כאלו היא ביד הים גנבה!
ויים יזעף - ונפשי תעלז, כי / אלי מקדש אלהיה קרבה.

תארו את מצבו של הדובר בשיר, והסבירו כיצד הוא מתמודד עם מצב זה.

שירת חיים נחמן ביאליק

15. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ / חיים נחמן ביאליק

בית 1
הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחוֹת,
וְהִי חִיקָךְ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קוֹרֵת־פְּלוֹתִי הַנִּדְחוֹת.

בית 2
וּבָעֵת רַחֲמִים, בִּין־הַשְּׁמָשׁוֹת,
שָׁחִי וְאָגַל לָךְ סוֹד יְסוּרֵי:
אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם נְעוּרִים –
הֵיכָן נְעוּרֵי?

בית 3
וְעוֹד רַז אֶחָד לָךְ אֶתְּוֹדָה:
נִפְשִׁי נִשְׁרָפָה בְּלֶהֱבָה;
אוֹמְרִים, אֶהְבָּה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
מֵה־זֹאת אֶהְבָּה?

בית 4
הַכּוֹכָבִים רָמוּ אוֹתִי,
הָיָה חֲלוֹם – אָךְ גַּם הוּא עָבַר;
עָתָה אֵין לִי כְּלוֹם בְּעוֹלָם –
אֵין לִי דָבָר.

בית 5
הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחוֹת,
וְהִי חִיקָךְ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קוֹרֵת־פְּלוֹתִי הַנִּדְחוֹת.

הסבירו כיצד הדובר בשיר מביע את הרצון שלו בקשר.

בתשובתכם הציגו שתי דרכי עיצוב התורמות לביטוי של רצון זה בשיר.

16. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

צפרת / חיים נחמן ביאליק

- בית 1 כִּלְהֵעוֹלָם טוֹבֵעַ בָּאוֹר וּבְשִׁיר,
אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא־שִׁעְרֵתִים מְסַבֵּיב מִתְרַחֲשִׁים,
וּבְמִשְׁעַל הַנִּמְתָּח בֵּין יַעַר וְנִיר
שְׂגִינִי הוֹלְכִים וּמַחֲשִׁים.
אָנוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֶץ,
אֶפְסוֹנוּ שְׂבָלִים, כְּתִירוֹנוּ צִפְרוֹת,
וּבְחִנִּיתוֹת שְׁלִי־זָהָב יִפְגַּעְנוּ כָּל־עֵץ
וּבְצֹאֲלֵי צִמְרוֹת.
- בית 2 הַדְּמוּת כְּרוּב אִם עַב קָלָה בְּרוּם עוֹלָם רַפְרָפָה?
אֶךְ גַּם־הִיא חִישׁ הַפְּלִיגָה לְמַדִּינַת הַיָּם –
וְאֶת־הַרְהוּרִי הִטְהוֹר כְּמוֹהָ וָרֵם
נִשְׁאָה עִמָּה לְנִצָּח עַל־כֶּתֶפֶה.
וְשׁוּב זֶהָר רִקִּיעַ, וְשׁוּב תִּכְלֶת בְּלִי־סוֹף,
אֶת הוֹלְכֶת בְּרֹאשׁ וְאֵנִי כְּרוּף אַחֲרֶיהָ,
וּבְקִמּוֹתֶיהָ הַמְּלֹאוֹת הַשְּׁתַרְעֵנּוּ הַנוֹף,
וְהַפֶּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינֶיהָ.
- בית 3 רָגַע אָחַד לִי נִדְמָה: בְּיַעַר הַלֵּז,
הַמֵּאֲפִיל וּמִשִּׁיב צָנָתוֹ עָלֵינוּ,
גָּנוּז מִטְמוֹן מִסְתָּרִים, הַמְּשֹׁמֵר מֵאֶז
וּמֵעוֹלָם לְשִׁגִּינוֹ –
פֶּתֶאֱם רַחֲפָה הַקָּמָה – וּמִפָּה אֱלִיפָה
עֶבֶר רֶטֶט קָרְנִים עַל־פְּנֵי הָאוֹקְיָנוֹס.
הוּא, מִי הַשְּׁלִיג עָלֵינוּ – וּבִשְׁפַע כְּזָה,
חֵיל צִפְרוֹת לְבָנוֹת?
- בית 4 וְהִנֵּה נִקְלָעָה צִפְרֶת כְּפָרַח בְּקִצָּה
שְׁעַר מַחְלָפְתָּךְ הַמְּפֹזָה עַל־הַמַּחְגָּרֶת,
וְכִמּוֹ רִמְזָה לִּי: בְּחֹזֶר, קוּם שְׂקֵה־לָּהּ, וְדָמָה
אֵלַי הַצִּפְרֶת!
אוֹלָם אֶת – הַהִרְגָּשֶׁת בַּצִּפְרֶת וּבִי?
הַהִרְגָּשֶׁת, כִּי גַם־נִפְשִׁי נְתוּנָה בְּשִׁבִּי,
וּמִפְּרָפְרֶת וְתִלּוּאָה, וּמִצִּפָּה לִישׁוּעָה
בְּמַחְלָפְתָּךְ הַקְּלוּעָה?
- בית 5 וּבְעֵינֶיךָ שׁוּב אֶצִּיץ וְאֶבְקֶשׁ שָׁם תְּשׁוּבָה –
וּכְבִּתְחִלָּה הֵן צְנוּעוֹת, שְׂתִי יוֹגֵי הַחֹן;
מֵה־לִּי צְנִיעוֹת עֵינֶיךָ – וּמַחְלָפְתָּךְ מְשׁוּבָה,
הִיא אוֹמֶרֶת לִּי: הֵן!
מִהְרִי, מִהְרִי, אַחֲוֹתִי, נְבוֹאָה הַיַּעֲרָה,
תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרִיו לָךְ כָּל־נִפְשִׁי אֶפִיקָה,
וְאֶת־כָּל־אַהֲבָתִי הַתִּלּוּיָה בְּשַׁעֲרָה
נְמִית שְׂגִינִי בְּנִשְׁיָקָה.

הציגו את תיאורי הטבע בשיר, והסבירו את תרומתם לבניית משמעות השיר.

17. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

עם דמדומי החמה אל-החלון נא-גשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צוארי, שימי ראשך על-ראשי – וכה עמי תדבקי.	הם האיים הרחוקים, העולמות הגבהים זו בחלומות ואינום; שעשוננו לגרים תחת כל-השמים, וחיינו – לגיהנם.
ומחשקים ודבקים, אל-הזהר הנורא דומם נשוא עינינו; ושלחנו לחפשי על-פני ימי האורה כל-הרהורי לבנו.	המה איי-הזהב זו צמאנו אליהם כאל ארץ מולדת; שכל-כוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.
והתנשאו למרום ביעף שוקק פיונים, ובמרחק פליגו, לאבדו; ועל-פני רכסי ארגמן, איי-זהר אדמונים, ביעף דומם ירדו.	ועליהם נשארנו בלי-רע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית על-פני ארץ נכריה.

בשיר זה מתואר מסע שמתחיל בתקווה אך מסתיים בהחמצה.
הסבירו והדגימו קביעה זו.

שירת לאה גולדברג

18. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

האַמָּנָם עוֹד יְבוֹאוּ יָמִים בְּסִלְיָהָ וּבְחֶסֶד / לאה גולדברג

בית 1 האַמָּנָם עוֹד יְבוֹאוּ יָמִים בְּסִלְיָהָ וּבְחֶסֶד,
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה, וְתִלְכִי בּוֹ כְּהֶלֶךְ הַתָּם,
וּמְחֹשׁוֹף כַּף־רִגְלָךְ יִלְטֹף בְּעָלִי הָאֶסְפָּסֶת,
אוֹ שְׁלִפְי־שִׁבְלִים יִדְקְרוּךְ וְתִמְתֵּק דְּקִירָתָם.

בית 2 אוֹ מָטָר יִשְׁיֶגֶךְ בְּעֵדַת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקֹת
עַל כְּתַפְיָךְ, חֲזֹף, צֹאנֶךְ, וְרֹאשְׁךָ רַעְנָן.
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה הָרֵטֵב וְיִרְחֵב בְּךָ הַשָּׁקֵט
כְּאוֹר בְּשׁוּלֵי הָעֵנָן.

בית 3 וְנִשְׁמַתְּ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתָּלָם נָשִׁם וְרֹגֶעַ,
וְרֹאִית אֶת הַשָּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי־הַשְּׁלֹולִית הַזֹּהֵב,
וּפְשׁוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים, וּמִתָּר בָּם לִנְגֹעַ,
וּמִתָּר, וּמִתָּר לְאֶהָב.

בית 4 אֶת תִּלְכִי בַשָּׂדֶה. לְבִדְךָ. לֹא נִצְרָבֶת בְּלֶהֱט
הַשְּׂרָפוֹת, בְּדִרְכִים שְׁסֻמְרוּ מֵאִמָּה וּמִדָּם.
וּבִי־שֶׁר־לֵבֵב שׁוֹב תִּהְיִי עֲנוּהָ וְנִכְנָעָת
כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים, כְּאֶחָד הָאָדָם.

מהי תרומתו של הבית הרביעי לעיצוב החוויה של הדוברת, כפי שהיא באה לידי ביטוי בשיר כולו?
הסבירו והדגִּימוּ את דבריכם.

19. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

אָרֶן / לאה גולדברג

בית 1
כָּאן לֹא אֲשַׁמֵּעַ אֶת קוֹל הַקּוֹמִיָּה.
כָּאן לֹא יִחַבֵּשׁ הָעֵץ מִצְנָפֶת שֶׁלִּג,
אָבֵל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כָּל יְלָדוֹתֵי שְׁקֵמָה לְתַחִיָּה.

בית 2
צִלְצוֹל הַמְּחֻטִּים: הִיָּה הִיָּה ---
אֶקְרָא מוֹלְדֹת לְמֶרְחֵב־הַשֶּׁלֶג,
לְקֶרַח יֶרְקוֹק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה.

בית 3
אוֹלֵי רֶק צִפְרֵי־מָסַע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֵת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלְדוֹת.

בית 4
אֲתֶכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְתִּי פְּעַמִּים,
אֲתֶכֶם אֲנִי צִמְחָתִי, אֲרָנִים,
וְשָׂרְשֵׁי בְּשָׁנֵי נּוֹפִים שׁוֹנִים.

מהי תרומתו של הבית הרביעי לעיצוב חוויית ההגירה של הדוברת, כפי שהיא באה לידי ביטוי בשיר כולו?
הסבירו והדגימו את דבריכם.

20. לפניכם סונטה ב, מתוך מחזור הסונטות: "שירי אהבה מספר עתיק" מאת לאה גולדברג, המתחילה במילים "ולא היה בינינו אלא זהר". קראו אותה, וענו על השאלה שאחריה.

בית 1
ולא היה בינינו אלא זהר
ענו של השכמה ברחוב כפרי
ולבובו של גן בטרם פרי
בלכן תפרחתו יפת התאר.

בית 2
ומה מאד צחקת באמרי
כי אל השחר הענג כנרד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

בית 3
את זרועך נשאת, התזכר?
והנידוּת אט ענף תפוח,
ועל ראשי ירד מטר צחר.

בית 4
מאחורי גבך הכפר געור,
החלונות נצטלצלו עם רוח –
ולא היה בינינו אלא אור.

מהי החוויה המתוארת בשיר? הסבירו והדגימו שנ אמצעים אומנותיים התורמים לעיצוב חוויה זו.

21. קראו את מחזור השירים א-ג, וענו על השאלה שאחריו.

הסתכלות בדבורה / לאה גולדברג

א	ב
ברבוע חלון מואר – על שמשה, מבחוץ, צללית של דבורה כמעט אין לראות את כנפיה.	בשמך היא היתה עלה זהב נופל, בפרח היא היתה טפה של דבש אפל, ואגל טל בנחיל של כוכבים – ופה היא צל.
הפוכה. גוף צר. שש רגלים דקות – בגלוי עירם, באיום מכער זוחלת דבורה.	מלה אחת של שיר בנחיל המצלצל, בשורת רצון נמרץ בתוף שרב עצל, תנועת האור באפר דמדומים – ופה היא צל.
איך נכתיר אותה בדברי שירה? איך נשיר ומה? יבוא ילד קטן ויאמר: המלכה עירמה.	ג מדבשך? מי יזכר את דבשך? הוא שם, הרחק, בפנור. פאן, בשמשה מוארה, גופך, ראשך – כלך עלך, שנאה אינאונים עלובה וענרת. הפחד הורג. השמרי לנפשך.

הסבירו והדגימו כיצד הדבורה מתוארת בכל אחד משלושת השירים א-ג.

שירת רחל

22. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צור עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי – כדרכה אל צמרת –
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליז והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

פרשו את הבית האחרון, והסבירו את תרומתו בבניית משמעות השיר.

23. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

פגישה, חצי פגישה / רחל

פגישה, חצי פגישה, מבט אחד מהיר,
קטעי ניבים סתומים – זה די...
ושוב הציף הכל, ושוב הכל הסעיר
משבר האשר והדן.

אף סכר שכחה – בניתי לי מגן –
הנה היתה פלא היתה.
ועל ברפי אכרע על שפת אגם סואן
לשתות ממנו לרויה!

כיצד הדוברת בשיר מתארת את הפגישה, ואילו רגשות פגישה זו מעוררת בה?
הסבירו והדגו את דבריכם.

24. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

מיכל / רחל

ותַּאֲהַב מִיכָל בֵּת שְׁאוּל אֶת דָּוִד... וְתִכְזֹּז לוֹ בְּלִבָּהּ
(שמואל א, י"ח, כ'; שמואל ב, ר', ט"ז)

מִיכָל, אַחֻזֹת רְחוּקָה! לֹא נִתַּק חוּט הַדּוֹרוֹת,
לֹא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגָה חֲרָלֵי הַזָּמָן,
עַל פֶּתַח מִשְׁיָךְ לֹא דָהוּ פִּסִּי אֲרָגְמָן
וְצִלְצוּל אֲצָעֵדוֹת זֶהְבֶּךָ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלֹט.

לֹא אַחַת רְאִיתִיךָ נִצְבֶּת לִיד הָאֶשְׁנָב,
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוּלִים גִּאָּוָה וְרֶךְ;
מִיכָל, אַחֻזֹת רְחוּקָה, אֲנִי עֲצוּבָה כְּמוֹךָ,
כְּמוֹךָ נְדוּנוֹתִי לְבוֹז לְאִשֶּׁר אֶהֱב.

כיצד הקרבה הרבה שהדוברת מרגישה אל מיכל בת שאול באה לידי ביטוי בשיר?
הסבירו והדגימו את דבריכם.

25. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

בְּאֶחָד גִּלְגּוּלֵי / רחל

הֶהְיִיתִי חַיָּה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאֶחָד גִּלְגּוּלֵי?
וּמֵאֵז לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחִי
וְאִמַּת הָאָדָם הַרוֹדֶה?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחֶסֶרֶת הַמָּגֶן
גִּלְגָּלֶה-פְּרָפְרָה בִּי וְשִׁמַּת צְפוֹר?
מְנַגֶּנֶה עֲגֻמוּמִית, אֶהְבֵּת הַדְּרוֹר –
הֵן מְמֹנָה, מְמֹנָה שְׂתִיהֵן.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוֹל הָרְחוּק־קָדוֹם
הֵיִיתִי גְבַעֲל־עֲשָׂבִים יֶרְקָרֵק?
וְלָכֵן בְּאִמִּי־אֲדָמָה אֲדַבֵּק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשָּׁחוּם.

כיצד הדוברת בשיר מתארת את עצמה ואת עולמה?

הסבירו והדגימו את דבריכם.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך